

Sayı : 64272063-610-28920
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-1861)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 09.02.2016 tarihli ve 43452547-120.07-17947 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1861 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği alınan bilgiler doğrultusunda ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan ,

Ek :Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,9:

Yoksul-fakir ailelere asgari 500 kilogram Kömür Yardımı yapılmasıyla ilgili Bakanlar Kurulu kararı, Nisan 2014'te Resmi Gazete'de yayımlanarak uygulamaya konulmuş olup bu konu ile ilgili olarak Kömür yardımı yapılacak fakir aile sayısı ve kömür talep miktarı için TKİ görevlendirilmiştir. Buna göre; TKİ'nin fakir aile kömürlerinin öncelikle TKİ'nin kendi sahalarından ürettiği ürettirdiği kömürlerden temin edilmesi, üretim kapasitesinin üzerinde kalan kömür ihtiyaçlarının ise ruhsatı TKİ'ye ait ve rödovans karşılığı faaliyette olan sahalardan temin edilerek valiliklere ulaştırılması gerekmektedir. Kömür yardımlarının üretim ve taşınmasından (kalite, torbalama, nakliye gibi) TKİ sorumlu olup, yüklenici firma hiçbir şekilde işi alt yükleniciye devredemezken aksi halde, sözleşmenin feshi söz konusu olmaktadır. Sayıştay ise denetim faaliyetleri kapsamında kömür yardımlarına dair gelişmeleri araştırmış olup, yapılan incelemeye göre; "Birim fiyat teklif cetvelinde; Erzurum ve ilçelerine 318 TL/ton, Kars ve ilçelerine 322 TL/ton, Çorum ve ilçelerine 249 TL/ton birim fiyat üzerinden kömür gönderildiği, firmanın üretim sahasının Çorum-Dodurga ilçesi olduğundan Çorum ve ilçelerinde nakliye maliyetinin düşük olduğu, diğer illere gönderilecek kömürlere taşıma mesafesinden kaynaklı nakliye masrafının ilave edildiği, dolayısıyla Çorum'a kıyasla Erzurum ve ilçelerine sevk edilecek veya sevk edilen kömürlerde 69 TL/ton, Kars ve ilçelerine sevk edilecek veya sevk edilen kömürlerde ise 73 TL/ton nakliye farkı ilave edildiğinin anlaşıldığı, tespit edilmiştir. " Yine, Haziran 2015 ayında tespiti yapılan bu konular, TKİ Yönetimine aktarılmış ve incelenmesi için kendilerine belgeler verilmiş olmasına rağmen, raporun tamamlandığı Eylül 2015 ayına kadar kurum tarafından belirtilen hususların incelenmediği ve incelenmek üzere Teftiş Kurulu Başkanlığı'na intikal etmiş bir talimatın da olmadığı anlaşılmıştır.

Sayıştay denetçileri, TKİ'nin sosyal yardımlaşma vakıfları üzerinden yoksullara verilen kömür yardımlarında yapılan usulsüzlüklere dair tespitlerine göre; "1.030 adet sevk irsaliyesi ve kantar fişlerinin tamamının, yüklenici firmanın Çorum-Dodurga ilçesinde bulunan tesislerinden alınıp Erzurum-Oltu ilçesindeki özel firmaya ait tesislere gönderilmek üzere düzenlendiği, yüklenici firmanın Çorum-Dodurga'daki kömür üretim tesislerinden, Erzurum-Oltu'daki firmanın tesislerine aynı gün içerisinde birkaç kez gidip geldikleri, hatta 06... plakalı aracın 15.08.2014 tarihinde bu yolu 5 kez gidip geldiğini ifade edecek şekilde sevk irsaliyesi ve kantar fişi düzenlenmiş olduğu, bu şekilde 28 adet araç için aynı güne rastlayan birden fazla sevkiyata denk gelecek şekilde toplam 105 adet sevk irsaliyesi ve kantar fişinin düzenlendiği... " tespit edilmiş olup incelemelerde kömür taşıdığı belirtilen 3 kamyonu ait plakaların da Ankara'da otomobillere ait olduğu tespit edilmiştir. Yine Sayıştay tespitine göre fakir ailelere dağıtılmak üzere TKİ adına sosyal yardım vakıflarına teslim edilen kömürlerin taşınmasında daha fazla para kazanmak için bir kamyon aynı gün içinde bin 700 km'lik yolu 5 kez gidip gelmiş gibi gösterilmiştir.

Bu bağlamda;

Yapılan yolsuzluk hakkında bilgi sahibi misiniz? Söz konusu yolsuzluktan ne vakit haberdar oldunuz? Sayıştay denetiminden önce konuya dair tarafınıza yapılmış şikâyet başvurusu olmuş mudur? Olmuş ise bu başvurular değerlendirilmiş midir?

Bahse konu yolsuzlukların merkezinin Sayıştay raporunda yer aldığı üzere Çorum olması ile TKİ Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanın Çorum'lu olması arasında bir bağlantı var mıdır yoksa mevcut durum bir tesadüf müdür?

Bahse konu yolsuzlukların merkezinin Sayıştay raporunda yer aldığı üzere Çorum olmasına rağmen Çorum'lu olan ve Çorum Dodurga'da çalışmalar yürütmüş olan TKİ Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanının yolsuzlukların ortaya çıkmasını sağlayamaması yönetim zafiyetinden mi kaynaklanmaktadır?

Sayıştay tarafından tespit edilen yolsuzluk faaliyetleri 2014 yılını kapsamakta olup, Bakanlığınızca daha öncesine dair bir yolsuzluk araştırması yapılmış mıdır/yapılacak mıdır?

2003 yılında Bakanlar Kurulu Kararları kapsamında başlatılan fakir ailelere kömür yardımınlarında 2003 tarihinden günümüze değin tespit edilmiş olan başkaca yolsuzluk olayı saptanmış mıdır? Yapılan yolsuzluk faaliyetlerine dair Bakanlığınız ne tür yaptırımlar uygulamıştır?

Halihazırda Sayıştay tarafından tespit edilen mevcut yolsuzluk faaliyetine dair kimler hakkında soruşturma başlatılmıştır? Hakkında soruşturma başlatılanlar hakkında ne tür bir yaptırım uygulanması öngörülmektedir? TKİ Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanını görevden almayı düşünüyor musunuz?

Sayıştay'ın fakirlere dağıtılmak için taşınan kömürlerde yapılan hilenin TKİ yönetiminden araştırılmasını istemine ilişkin TKİ tarafınan herhangi bir araştırma yapılmamasının nedeni nedir? TKİ bu hususta araştırma yapmakla mükellef değil midir? Kurum kendisine dair bu ithamlar karşısında neden halihazırda bir açıklama yapmamıştır?

Yoksul kesime kömür yardımı gibi tamamen yardım amaçlı bir hususta yolsuzluk faaliyetlerinin tespit edilmiş olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Başkaca yardım faaliyetleri kapsamında da yolsuzluk yapıldığına dair tespitler söz konusu mudur?

Sayıştay tarafından tespit edilen yolsuzluk kapsamında kimlerin ne şekilde fayda elde ettiğine dair tespit edilen bulgular nelerdir? TKİ çalışanları dışında bu yolsuzluk kapsamında menfaat elde etmiş kişi ya da kurumlar kimlerdir?

Yolsuzlukla mücadele kapsamında çalışmalarınız ne olacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,9:

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3. maddesinin (r) bendi hükmü kapsamında; Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna(TKİ) ait Çorum/Dodurga maden sahasının rödovans işleticisi olan Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi AŞ tarafından, 2014 yılında talep edilen miktar kadarı, fakir ailelerin ihtiyacında kullanılmak üzere ilgili mülki amirliklere teslim edilmiştir.

Sevk irsaliyesiyle ilgili düzenleme Vergi Usul Kanunun 230/5. maddesinde; "Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulundurulması şarttır." şeklinde yer almaktadır.

Buna göre; kömürün Dodurga'dan Oltu'daki özel bir firmaya, Erzurum ve Kars ilçelerine veya başka yerlere taşınması sırasında, satıcı/taşıyıcı durumunda bulunan ve ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olan Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi AŞ.'nin, sevk irsaliyesi düzenleyip, düzenlenmediği veya usulüne uygun düzenleyip düzenlenmediği TKİ'nin dışında bir husustur. Ayrıca Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi AŞ.'nin, Oltu'da bulunan özel bir firma ile kömür alışı verişinde bulunması da, ayrı tüzel kişiliklere sahip olmaları nedeniyle TKİ'nin dışında bir husustur.

Dodurga ocağının işleticisi olan Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi AŞ. ye ödeme yapılmadan önce TKİ tarafından, fakir ailelere yardım kapsamında kömürün teslim edildiği mülki amirliklerden yazılı teyitler alınmış ve kömürün şartnamede belirlenen kalite ve miktarda teslim alındığının mülki amirliklerce TKİ'ye yazılı olarak bildirilmesi üzerine, anılan işleticiye kömürün bedeli ödenmiştir. İlgili mülki amirliklerden buna ilişkin teyitler alınmadan ödeme yapılmamıştır. Hiçbir yükleniciye de ödeme yapılmamaktadır.

Sayıştay denetiminden önce TKİ'ye bu konu ile ilgili şikâyet başvurusu olmamıştır. 2014 yılı Sayıştay raporunda da, "... yüklenici tarafından Çorum/Dodurga'dan torbalanmak üzere Erzurum/Oltu'daki bir firmaya sevk edilen kömürlerle ilgili olarak; kantar fişleri ile sevk irsaliyelerinin usulüne uygun olarak tanzim edilmesi." önerilmiştir. İnceleme ve soruşturma açılması önerilmemiştir.

Kömürün şartnamede belirlenen kalite ve miktarda teslim alındığı mülki amirliklerce TKİ'ye yazılı olarak bildirilmiş bulunmaktadır. Bununla birlikte TKİ tarafından konunun inceleme ve soruşturulmasında fayda görüldüğünden inceleme ve soruşturma başlatılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Yolsuzluk faaliyetlerinin kesin tespiti incelemeler sonunda anlaşılacağından bu aşamada yolsuzluk tespitinden bahsetmek doğru değildir.